

REVISIONSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 2/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om stats- budgeten för 2015

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 september 2014 regeringens proposition om statsbudgeten för 2015 (RP 131/2014 rd) till finansutskottet för

beredning. På grundval av 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning har revisionsutskottet beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen till finansutskottet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet ansåg i sitt utlåtande ReUU 4/2012 rd — SRR 1/2012 rd att det är helt omotiverat och att det inskränker riksdagens verkliga budgetmakt att kostnadstrycket från uteblivna indexhöjningar av anslagen och konsekvenserna av detta för verksamhetsbetingelserna döljs för riksdagen. I betänkandet ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd påpekade utskottet att indexhöjningarna oftast av nödtvång betalats ur övriga omkostnader, och till följd av det minskande omkostnadsanslaget har det blivit nödvändigt att tillgripa samarbetsförhandlingar och säga upp anställda. Ämbetsverken inom statsförvaltningen kan inte heller påverka den allmänna prisökningen för el och annan energi eller för fastighetssköt-sel.

I samband med rambeslutet våren 2014 beslutade regeringen om en årlig kalkylmässig höjning av ämbetsverkens omkostnader för att täcka indexhöjningarna av lokalyrorna. Till följd av detta kommer en del av ämbetsverken att 2015 få partiell kompensation, medan en del inte får

kompensation och andra åter rentav förlorar medel.

I de anvisningar (endast på finska) om indexhöjningen av hyresutgifter och inbesparingar i omkostnaderna i budgetförslaget för 2015 som finansministeriets budgetavdelning lämnade den 29 april 2014 konstateras att för att den minskning av omkostnaderna som ska leda till en nedskärning av rambeslutet på 0,5 procent ska kunna uppnås, måste anslaget skäras ned så att nedskärningen utöver den eftersträvade effekten på 0,5 procent täcker ökningen av det budgeterade anslaget för indexhöjningen av hyrorna (ca 8,6 miljoner euro). Denna nedskärning har gjorts så att 0,5 procent har minskats från varje ämbetsverks omkostnader, och därutöver också den andel av de totala indexhöjningarna av hyror som motsvarar varje ämbetsverks andel av de totala omkostnaderna. Revisionsutskottet fäste i sitt betänkande (ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd) uppmärksamhet vid att texten var svår att förstå och konstaterade att anvisningarna måste skrivas på ett klart och förståeligt sätt.

ReUU 2/2014 rd — RP 131/2014 rd

Revisionsutskottet såg det i betänkandet som positivt att indexhöjningarna i fortsättningen blir synliga i budgeten. Utskottet har nu gått igenom budgetpropositionen för 2015 i fråga om indexhöjningarna och konstaterar att det finns information om 75 räkenskapsverk på över 750 sidor. För att denna information ska kunna utnyttjas i riksdagens beslutsprocess krävs en arbetsdryg sammanställning av materialet.

Enligt en anvisning från finansministeriet ska indexhöjningen av hyrorna jämnas ut inom statsförvaltningen genom att de förvaltningsområden eller ämbetsverk där hyresutgifternas andel av omkostnaderna är över 8,7 procent får en par-

tiell kompensation för indexhöjningarna. Om hyrornas andel av omkostnaderna är mindre än 8,7 procent, blir nedskärningarna i anslutning till indexhöjningarna större än indexhöjningarna.

Enligt statens budgetpropositionen för 2015 uppgör hela statsförvaltningens indexhöjningar för hyror till cirka 7,8 miljoner euro, medan nedskärningarna i indexhöjningarna, dvs. de gjorda inbesparingarna, var nästan 8,5 miljoner euro. På basis av en tabell över budgetpropositionen får utskottet uppfattningen att resultatet är en tilläggsbesparing på 647 000 euro för hela statsförvaltningen.

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och hela statsförvaltningen

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Statsrådets kansli	86	-44	42
Justitiekanslerämbetet	4	-5	-1
Utrikesministeriets förvaltningsområde	229	-280	-51
Justitieministeriets förvaltningsområde	1 488	-1 040	448
Inrikesministeriets förvaltningsområde	1 289	-1 502	-213
Försvarsministeriets förvaltningsområde	1 969	-2 587	-618
Finansministeriets förvaltningsområde	935	-1 099	-164
Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde	472	-262	210
Statsförvaltningen totalt	7 845	-8 492	-647

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och hela statsförvaltningen

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde	309	-333	-24
Kommunikationsministeriets förvaltningsområde	189	-298	-109
Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde	619	-746	-127
Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	175	-198	-23
Miljöministeriets förvaltningsområde	81	-98	-17
Statsförvaltningen totalt	7 845	-8 492	-647

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och räkenskapsverk

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Statsrådets kansli	86	-44	42
Justitiekanslerämbetet	4	-5	-1
Utrikesministeriets förvaltningsområde	229	-280	-51
Justitieministeriets förvaltningsområde			
Justitieministeriet	41	-38	3
Barnombudsmannen m.fl.	3	-6	-3
Rättsregistercentralen	3	-5	-2
Samekulturcentret och Sametinget	37	0	37
Högsta domstolen	20	-13	7
Högsta förvaltningsdomstolen	18	-15	3
Övriga domstolar	481	-343	138
Rättshjälp m.m.	72	-85	-13
Utsökning och konkurser	118	-148	-30
Åklagarväsendet	56	-63	-7

ReUU 2/2014 rd — RP 131/2014 rd

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och räkenskapsverk

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Brottspåföljdsmyndigheten	639	-324	315
Sammanlagt	1 488	-1 040	448
Inrikesministeriets förvaltningsområde			
Inrikesministeriet	41	-31	10
Polisväsendet	840	-1 020	-180
Gränsbevakningsväsendet	259	-321	-62
Räddningsväsendet	33	-18	15
Nödcentralverket	83	-75	8
Mottagningscentralerna och Migrationsverket	33	-37	-4
Sammanlagt	1 289	-1 502	-213
Försvarsministeriets förvaltningsområde			
Försvarsministeriet	20	-28	-8
Militärt försvar	1 949	-2 559	-610
Sammanlagt	1 969	-2 587	-618
Finansministeriets förvaltningsområde			
Finansministeriet	55	-54	1
Skatteförvaltningen	426	-564	-138
Tullen	188	-226	-38
Statskontoret	35	-41	-6
Finanscontrollerfunktionen	uppgift saknas	(-2)	uppgift saknas
Statistikcentralen	63	-72	-9
Statens ekonomiska forskningscentral	5	-6	-1
Befolkningsregistercentralen	4	-11	-7
Regionförvaltningsverken	109	-81	28
Magistraterna	50	-44	6
Sammanlagt	935	-1 099	-164
Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde			
Undervisnings- och kulturministeriet	48	-38	10
Utbildningsstyrelsen	19	-28	-9
CIMO	7	-12	-5
Statens allmänbildande utbildning	124	-70	54
Studentexamensnämnden	1	-3	-2
Statens yrkesutbildning	30	-12	18

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och räkenskapsverk

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Finlands Akademi	19	-17	3
Arkivverket	104	-26	78
Institutet för de inhemska språken	7	-2	5
Depåbiblioteket	9	-3	6
Besvärnämnden för studiestöd	1	-1	0
Centret för konstfrämjande	6	-6	0
Förvaltningsnämnden för Sveaborg	uppgift saknas	(-3)	uppgift saknas
Museiverket	75	-26	49
Biblioteket för synskadade	5	-8	-3
Nationella audiovisuella arkivet	17	-10	7
Sammanlagt	472	-262	210
Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde			
Jord- och skogsbruksministeriet	38	-41	-3
Naturresursinstitutet	138	-124	14
Livsmedelssäkerhetsverket	61	-57	4
Landsbygdsverket	13	-33	-20
Lantmäteriverket	59	-78	-19
Sammanlagt	309	-333	-24
Kommunikationsministeriets förvaltningsområde			
Kommunikationsministeriet	32	-29	3
Trafikverket	61	-115	-54
Trafiksäkerhetsverket	23	-72	-49
Kommunikationsverket	17	-17	0
Meteorologiska institutet	56	-65	-9
Sammanlagt	189	-298	-109
Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde			
Arbets- och näringsministeriet	73	-76	-3
NTM-centralerna	201	-294	-93
Geologiska forskningscentralen	48	-51	-3
Innovationsfinansieringsverket Tekes	29	-57	-28
Arbets- och näringsbyråer	221	-212	9
Konkurrens- och konsumentverket	15	-15	0
Patent- och registerstyrelsen	3	-3	0

ReUU 2/2014 rd — RP 131/2014 rd

Kompensation för indexhöjning av hyror enligt statens budgetproposition för 2015, per förvaltningsområde och räkenskapsverk

Förvaltningsområde	Indexhöjning av hyror (1 000 euro)	Inbesparing som motsvarar indexhöjningen av hyrorna (1 000 euro)	Nettoeffekt av indexhöjning och inbesparing (1 000 euro)
Säkerhets- och kemikalieverket	20	-26	-6
Energimyndigheten	9	-12	-3
Sammanlagt	619	-746	-127
Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde			
Social- och hälsovårdsministeriet	44	-57	-13
Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden	4	-3	1
Besvärnämnden för social trygghet	6	-6	0
Statliga sinnessjukhus	1	-1	0
Statliga skolhem	1	-1	0
Strålsäkerhetscentralen	16	-21	-5
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	12	-16	-4
Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	6	-6	0
Institutet för hälsa och välfärd	85	-87	-2
Sammanlagt	175	-198	-23
Miljöministeriets förvaltningsområde			
Miljöministeriet	37	-49	-12
Finlands miljöcentral	36	-42	-6
Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet	8	-7	1
Sammanlagt	81	-98	-17

Indexhöjningarna av hyrorna har delvis kompenenserats för statsrådets kanslis (49 %), undervisnings- och kulturministeriets (44 %) och justitieministeriets (30 %) del. För alla andra förvaltningsområden är nedskärningarna i indexhöjningar för hyresutgifter större än de indexhöjningarna av hyrorna. I fråga om särskilda lokaler är Samekulturcentrum och Sametinget de enda inrättningar som får indexförhöjningarna till fullt belopp. Arkivverket får kompensation till 78 procent och Museiverket till 65 av indexhöjningarna, medan nedskärningarna vid Tullen

och Gränsbevakningsväsendet är större än indexhöjningarna.

Enligt uppgifter för 2012 som revisionsutskottet fick i samband med betänkandet ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd utgjorde lokalkostnadernas andel av omkostnaderna 5,3 procent vid kommunikationsministeriet, 8,7 procent vid social- och hälsovårdsministeriet, medan gränsen på 8,7 procent överskreds vid alla andra förvaltningsområden. Utskottet konstaterar att oklarheterna om hur begreppen används (lokalkostna-

der eller lokalhyror) gör det svårare att utnyttja informationen i riksdagens beslutsprocess.

Under utskottets resa till Sverige (7—8.10.2014) framgick det att de genomsnittliga lokalkostnadernas andel av de svenska myndigheternas bruttokostnaderna 2013 var 25 procent vid statliga museer, 13 procent vid universitet och högskolor samt rättsväsendet, 9 procent inom polisförvaltningen och 6—8 procent inom den övriga statsförvaltningen. Siffrorna är klart lägre än i Finland. Inom undervisnings- och kul-

turministeriets förvaltningsområde var motsvarande andel 2012 i genomsnitt 22 procent, medan siffran för t.ex. lantbruksmuseet Sarka var 64 procent (ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd).

Ställningstagande

Revisionsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan..

Helsingfors den 16 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tuija Brax /gröna
vordf. Heli Paasio /sd
medl. Sirkka-Liisa Anttila /cent
Katja Hänninen /vänst
Olli Immonen /saf

Eero Lehti /saml
Mika Lintilä /cent
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Matti Saarinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Nora Grönholm
utskottsråd Matti Salminen.